

Ірина Погореловська

ІДЕНТИФІКАЦІЯ НЕПЕРІОДИЧНИХ ТА СЕРІАЛЬНИХ ВИДАНЬ У ЦИФРОВУ ДОБУ

Зміни, спричинені зокрема пандемією, невпинно спонукають медіаринок до цифровізації. В цій ситуації в Україні додатковими викликами галузі є потреба у кваліфікованих фахівцях, обізнаних передусім на правовому рівні.

Ключові слова: *неперіодичне видання, серіальне видання, цифрова економіка, книжкова галузь, медіаринок.*

Iryna Pohorelovska

IDENTIFICATION OF BOOKS AND SERIALS IN THE DIGITAL AGE

The changes caused by the pandemic in particular are constantly pushing the media market to digitize. In this situation in Ukraine, additional challenges for the industry are the need for qualified professionals, primarily knowledgeable at the legal level.

Key words: *non-periodical edition, serial edition, digital economy, book industry, media markets.*

Початок 2020 року ознаменувався зусиллями міжнародної спільноти стримати поширення пандемії COVID-19. Світ перевернувся. Звичний уклад життя кардинально змінився. Навесні ООН у своїй доповіді закликала всі країни починати будувати нову економіку, оскільки вороття до старої моделі вже немає. Йдеться про прискорений перехід до цифрової економіки, щодо якого Конференція ООН із торгів-

лі та розвитку (UNCTAD) виокремлює три (всього їх шість) основні тренди цифровізації, а саме: дистанційну роботу та використання технологій зв'язку; негативний вплив на окремі цифрові платформи (подорожі, туризм); зміну звичок споживачів. А втім, усе має два боки. По всьому світу, на тлі ритейлу, що глибоко «просів» і продовжує вдаряти по низці економічних галузей, спостерігається різке зростання онлайн-продажів. Не минуло це й книжкову галузь, що глобально втратила на продажах офлайн, однак намагається компенсувати негативні наслідки завдяки онлайн. Добре, що свого часу розумні люди придумали інтернет, мобільний зв'язок, гугл, соціальні мережі та ще купу корисних речей, врятувавши від безмовності та бездіяльності цей світ загалом і книговидавництва зокрема. До слова, внаслідок суттєвого зростання онлайн-замовлень навесні Amazon збільшив штат працівників на 75 тис. осіб. Зафіксовано суттєве підвищення активності користувачів стрімінгових сервісів.

Попри всі випробування книжкова галузь еволюціонує. Сьогодні більшість неперіодичних та серіальних видань, наявних у міжнародному інформаційному просторі, виходять у друкованому форматі, проте кількість їхніх електронних аналогів та розмаїття самостійних електронних видань, випущених у різних електронних та аудіоформатах, щорічно зростає. Аудіокниги вже вибули з розряду «нішевих» видань і наразі демонструють позитивну динаміку продажів й активне формування окремого ринку. За оцінками міжнародної мережі Deloitte, 2020 року обсяг світового ринку аудіокниг зросте на 25% — до 3,5 млрд дол. Відбувається повсюдне становлення розвиненої інфраструктури електронного книговидавництва та цифрової дистрибуції.

Не оминув цей процес і Україну, однак внаслідок перманентної дії низки політичних та економічних чинників, він здійснюється значно повільніше, ніж у провідних країнах світу. Нині головне — психологічна готовність усіх учасників книжкового та медіаринків нашої держави до функціонування в надскладних COVID-реаліях, до інновацій у кни-

говиданні та сфері медіа, успішності їхнього впровадження в бізнес-моделі й маркетингові стратегії, ефективного використання всієї палітри інструментів інтернету для популяризації електронних видань на території України та поза її межами.

На шляху розбудови вітчизняного ринку електронних видань вбачаємо вкрай важливою наявність в українського видавця, засобів масової інформації високого професійного та правового рівня, однак практика демонструє протилежні результати. Моніторинг вітчизняних неперіодичних та серіальних електронних видань та результати аналізу документного потоку обов'язкових примірників друкованої продукції, що надходить до Книжкової палати України відповідно до чинного законодавства, свідчать про те, що в процесі оформлення видань у суб'єктів видавничої справи виникають труднощі з правильним трактуванням окремих положень чинних правових і нормативних документів, зокрема в частині ідентифікації електронних неперіодичних видань у системі ISBN та електронних серіальних видань у системі ISSN.